

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Akademiraadets opgave er at fremme kunsten og rådgive staten i kunstneriske spørgsmål

(05.10)

Referat af Akademiets møde 26. oktober 2016

Medlemmerne af Det Kongelige Akademi for De Skønne Kunster var den 11. oktober 2016 indkaldt til møde i Akademiet den 26. oktober 2016.

Til stede:

Ordinære medlemmer:

Arkitekterne: Anders Abraham, Gregers Algreen-Ussing, Jens Thomas Arnfred, Jens Bertelsen, Ellen Braae, Jan Christiansen, Rikke Juul Gram, Carsten Holgaard, Anna Maria Indrio, Johan Adam Linneballe, Annemarie Lund, Tage Lyneborg, Puls Ravn, Johnny Svendborg og Henrik Terkelsen.

Billedkunstnerne: Malene Bach, Gunnar Bay, Yvette Brackman, Ruth Campau, Kirsten Dufour, Mette Gitz-Johansen, Finn Heiberg, Peter Holst Henckel, Susan Hinum, Jørgen Tang Holbek, Kirsten Justesen, Anita Jørgensen, Marianne Jørgensen, Sophia Kalkau, Erland Knudssøn Madsen, Michael Mørk, Jesper Rasmussen, Heine Skjerning, Ole Sparring, Lisa Strömbeck og Mette Ussing.

Rådsvalgte medlemmer: Lene Burkard, Ole Damsbo, Frederik Preisler og Bente Scavenius.

Æresmedlemmer: Karen Zahle.

Gæster: Jørgen Kreiner-Møller og Anja Franke.

Referent: Mette Sloth Møller.

Programmet for mødet var følgende:

1. Velkomst ved præsident Johnny Svendborg, herunder valg af dirigent.
2. Orientering om det kommende valg til Akademiet og Juryen v. Johnny Svendborg og status for arbejdet med "Den Æstetiske Vision" v. Rikke Juul Gram.
3. Orientering om bevillinger til kunst på supersygehusene v. arkitekt Jørgen Kreiner-Møller.
4. Korte oplæg til drøftelse v. Jan Christiansen (højhuse/byudvikling) samt Yvette Brackman og Anja Franke (Lokalzoner for kunstnerisk grundforskning og produktion).
5. Drøftelse af indkomne forslag
 - a. Ole Sparrings forslag til ændringer i valgreglement samt vedtægter mm.
6. Middag på restaurant Cap Horn.

1. Velkomst

Præsidenten, Johnny Svendborg, bød velkommen til akademimødet, hvorefter forsamlingen valgte billedkunstner Kirsten Justesen som dirigent og Mette Sloth Møller som referent.

2. Orientering om valg til Akademi og Jury samt status for Den Æstetiske Vision

Johnny Svendborg orienterede om det kommende valg til Akademiet og Juryen. Alle medlemmer af Kunstnersamfundet vil blive informeret skriftligt om valget, som går i gang i slutningen af november i år. Valget afsluttes med en offentliggørelse af valresultatet omkring den 10. februar 2017. I forbindelse med udsendelsen af invitationen til dette akademimøde var der vedhæftet en oversigt over de personer, hvis valgperiode i Akademiet udløber den 31. marts 2017. Alle på nær Mette Gitz-Johansen har mulighed for at genopstille, da man kan sidde 12 år i træk i Akademiet. Fristen for opstilling til valget er den 5. januar 2017.

Tirsdag den 13. december 2016 afholdes et valgmøde, hvor medlemmer af råd og Jury vil orientere om rådets og Juryens arbejde, og hvor kandidater har mulighed for stille spørgsmål og præsentere sig selv, hvis man ønsker det.

Der blev efterlyst frivillige akademimedlemmer til at deltage i stemmeoptællingen på rådets kontor tirsdag den 7. februar 2017 fra kl. 14 til ca. 18, med efterfølgende middag. Karen Zahle og Kirsten Justesen meldte sig som stemmeoptællere.

Herefter orienterede rådsmedlem Rikke Juul Gram om status for arbejdet med Akademiets vision. De fem arbejdsgrupper har mødtes regelmæssigt og yder alle en stor indsats i arbejdet med at få udformet en æstetisk vision. Senest har grupperne hver udarbejdet en side til redaktionsgruppen (Frederik Preisler, Johnny Svendborg og Rikke Juul Gram) med 3 problemstillinger og 3 tilhørende løsningsforslag.

Ud fra disse inputs har Frederik Preisler, sammen med redaktionsgruppen, udformet forslag til en række udsagn/punchlines, der egner sig særlig godt til at blive offentliggjort. Redaktionsgruppen arbejder for øjeblikket på en kommunikationsstrategi, hvor bl.a. Kunstnersamfundets medlemmer kommer til at spille en rolle i udbredelsen af visionsbudskaberne. Se gerne **vedhæftet** oversigt: "Akademiets vision – kommunikationsmetode", der blev omdelt på mødet.

Der er fællesmøde for visionsgrupperne den 17. november 2016, hvor grupperne arbejder videre med såvel visions-udsagn som redaktionsgruppens forslag til kommunikationsmetode for udbredelsen af visionerne.

Det blev aftalt, at sekretariatet sender de fem visionsgruppers tekster ud til alle visionsgruppernes medlemmer i forbindelse med indkaldelsen til fællesgruppemødet (disse tekster er ikke til offentliggørelse, da de stadig er foreløbige).

3. Orientering om bevillinger til kunst på supersygehusene

Arkitekt Jørgen Kreiner-Møller fortalte herefter om sine erfaringer med bevillinger til kunst på supersygehusene.

Jørgen Kreiner-Møller har som kunstkonsulent for Statens Kunstfond gennem mange år haft tæt kontakt til byggerierne af supersygehusene og dermed økonomien til kunst på sygehusene - både via regionerne og involverede kunstnere. Ud fra hans erfaringer er der særligt to ting, han undrer sig over i forbindelse med sygehusbyggerierne – nemlig regionernes bevillinger til kunst og tolkningen af, hvad kunst er.

Mens bevillingerne til kunst i de statslige byggerier jo reguleres via kunstcirkulæret, er der ingen lovgivning, der regulerer størrelsen på regionernes bevillinger til bygningsintegreret kunst. Dog lægger regionerne sig ofte op ad reglerne i kunstcirkulæret.

Byggeriet af supersygehusene startede i 2012 og forventes afsluttet i 2022. Regionernes estimerede forbrug til kunst ligger på 28,8 mio. kr. årligt, hvilket er et relativt beskedent beløb, når man tænker på projektets størrelse. Af de 5 regioner har to af regionerne faste procedurer og bevillinger til kunst, mens tre afsætter bevillinger ad hoc:

Region Nordjylland: 0,5% af håndværkerudgifterne til kunst – dog max 500.000 kr.

Hovedstadsregionen: 1%

Region Syddanmark: beløb afsættes ad hoc

Region Midtjylland: beløb afsættes ad hoc

Region Sjælland: beløb afsættes ad hoc.

Mht. tolkningen af, hvad der er bygningsintegreret kunst, så retter regionerne sig ikke altid efter kunstcirkulæret, idet de ikke skelner mellem billedkunst og andre former for udsmykning som f.eks. lysindfald mv. Bevillingerne anvendes med andre ord ikke nødvendigvis til billedkunst.

Derudover vælger regionerne ofte at spare på kunstbevillingerne, når byggerierne bliver dyrere end forventet. Til trods for beskærede bevillinger til udsmykning ønsker regionerne alligevel at realisere udsmykningsprojekterne – og vælger her ofte at sætte kunstnerne – nogen gange gratis - til at stå for den nødvendige fundraising til projekterne.

Afslutningsvist anbefalede Jørgen Kreiner-Møller Akademiets medlemmer at læse rapporten "Kunst i det offentlige rum. Nationalt overblik over offentlig økonomi, praksis og formål", udarbejdet for Statens Kunstfond i 2016.

Akademiet drøftede, hvilke argumenter man kunne fremføre overfor politikerne for at få afsat flere/større bevillinger til kunstnerisk udsmykning på supersygehusene, og det blev bl.a. foreslået, at man kunne udarbejde et "inspirationskatalog" med fx 10 gode argumenter for kunst på supersygehusene til fx kultur- og sundhedsministrene.

Bl.a. blev det fremhævet, at det ikke kun handler om cirkulærer og regler, når man taler om kunstnerisk udsmykning på supersygehusene, men at kunsten faktisk menes at have en positiv/helbredende virkning på de indlagte patienter. Johnny Svendborg pointerede, at ikke al kunst skal forklares, også ikke-helbredende kunst har betydning...

4. Korte oplæg til drøftelse

Byudvikling og højhuse

Herefter fortalte rådsmedlem Jan Christiansen om udviklingen i byerne og den voldsomme vækst i antallet af højhuse i København. Der er en markant vandring fra land til by, og det estimeres, at hele 78% af befolkningen vil være bosat i byerne om 30 år. Modsætningen mellem land og by bliver dermed større og større - landsbyerne bliver forladt, mens der sker en voldsom fortætning i byområderne.

I København er der p.t. 40 nye højhuse på vej – bl.a. på Postgrunden. Tilsvarende udvikling ses i Aarhus, hvor der også er et antal højhuse på vej. Her har Akademiraadet for nyligt reageret ved at skrive en udtalelse til Aarhus Kommune, for at gøre indsigelse mod den uheldige virkning, højhusene – efter rådets vurdering - vil få for såvel byens karakter og dens grønne, rekreative profil.

Måske skulle rådet overveje, at opfordre Københavns Kommune til at udarbejde en præcis strategi for bebyggelsen af kommunen/bygningernes tæthed i byen.

Udvikling eller afvikling

Rådsmedlem Yvette Brackman og billedkunstner Anja Franke holdt derefter et oplæg, hvor de foreslog, at nedsætte et udvalg, der kan undersøge forskellige former for samarbejder og fællesskaber i landzonerne. Udvalgets formål ville bl.a. være at udarbejde materiale til en manual, der kortlægger og debatterer etablering af zoner i landdistrikterne til mindre, skabende virksomheder. Manualen kunne give inspiration til, hvordan man kan indtage landzonerne og i højere grad forene produktion og bopæl. Kirsten Dufour meldte sig til at arbejde med denne problemstilling, såfremt rådet vælger at realisere forslaget.

Efterfølgende bemærkninger fra Akademiets medlemmer:

- Der mangler en samlet masterplan for bebyggelse af byerne i både Århus og København. Desværre er det ikke noget stadsarkitektembedet kan rumme længere.
- Der var enighed om, at rådet skal reagere i konkrete tilfælde, når byggerier ødelægger bybilledet, men rådet er også nødt til at arbejde med byfortætning/højhusbyggerier på et mere generelt og overordnet niveau. Hvordan fortætter vi byerne på en god måde – og sikrer os æstetik i højhusbyggerierne?
- Der sker en reel affolkning på landet, arbejdspladser nedlægges, hele landsbyer nedlægges og de tilbageværende landsbyer ændrer karakter. Landområderne befolkes i stedet med turister og tivolisering. Polariseringen mellem land og by afspejler den økonomiske politik der føres i de vestlige lande.
- Akademiraadet kunne overveje at fokusere på det rum, der ligger mellem og ude omkring højhusene, og eventuelt udarbejde et sæt anvisninger for, hvad der skal ske i disse rum. Dette ville tvinge bygherrerne til at følge nogle helt simple anbefalinger.
- Det blev endvidere foreslået, at Akademiraadet kunne udarbejde et sæt æstetiske retningslinjer for byggerier mm.
- Der var uenighed i forsamlingen om, hvorvidt Akademiraadet overhovedet skal beskæftige sig med udviklingen i landområderne. Der er andre, der har større viden på området, som kan gøre det bedre, hvorimod det ikke passer til Akademiraadets formål og image. Andre mente derimod, at Akademiraadet helt klart skal beskæftige sig med udviklingen på landet, da der er tale om en æstetisk problematik.
- Måske skal rådet bruge sine ressourcer til at sætte fokus på den manglende kvalitet af dagslys – den måde vi oplever lys på. Der bebygges super tæt lige for tiden og det resulterer i bygninger med rigtig dårlige dagslyskvaliteter. For at råde bod på den dårlige lyskvalitet i boligerne, skaber man friarealer i form af altaner – som igen er med til at nedsætte lyskvaliteten i vores boliger. Det handler også om kvaliteten af lyset i vores uderum – som også forringes af tætheden - findes der nok uderum, hvor vi kan folde os ud?
- Johnny Svendborg afrundede emnet og udtrykte, at rådet, efter hans mening, helt klart skal have en holdning til byernes fortætning og udtyndingen på landet, samt til forringelsen og udfordringen af lyset i byerne. Rådet er nødt til at arbejde både specifikt og generelt, og har derfor også skrevet udtalelser om såvel generelle som specifikke problemstillinger.

5. Andre forslag til drøftelse – Ole Sparring

Ole Sparring havde forud for mødet indsendt forslag til en række ændringer i Akademiets vedtægter og valgreglement.

Der var en kort drøftelse af Ole Sparrings ændringsforslag, hvorefter dirigenten konklurede, at der ikke var opbakning i forsamlingen til en længere diskussion af emnet. Ole Sparring beklagede i den forbindelse, at der ikke var tilstrækkelig tid til at drøfte hans forslag, som var det eneste skriftlige indslag, der var indkommet.

Præsidenten gjorde opmærksom på, at rådet allerede havde givet Ole Sparring svar på hans henvendelse med forslag til vedtægtsændringer mm., og at rådet ikke på nuværende tidspunkt ønsker at engagere sig yderligere i emnet.

Herefter rundede præsidenten mødet af og bød på middag på restaurant Cap Horn.